

ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL	
Pwyllgor:	Pwyllgor Safonau
Dyddiad :	12 Medi 2018
Teitl:	Materion Aelodau Etholedig
Pwrpas yr adroddiad:	Adrodd ar gynnydd hyd yma
Awdur:	Pennaeth Gwasanaethau Democraidaidd

1.0 Cefndir

Diben yr adroddiad hwn ydi diweddarau'r Pwyllgor ar wahanol faterion yn ymwneud ag Aelodau.

1.1 Adroddiadau Blynyddol gan Aelodau

Fe adroddwyd i'r cyfarfod diwethaf ar drefniadau ar gyfer paratoi adroddiadau blynyddol am y cyfnod 2017 - 18.

Mae rhan 5 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn gosod cyfrifoldeb ar Awdurdod Lleol i sicrhau bod trefniadau mewn lle er mwyn i Aelodau baratoi adroddiadau blynyddol ar eu gwaith.

Ym mis Mawrth eleni fe gytunodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democraidaidd ar amserlen ar gyfer hyn sef cyhoeddi adroddiadau erbyn y 30 o Fehefin 2018. Mae modd gweld yr adroddiadau a baratowyd hyd yma ar y linc isod.

<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cynghorwyr/adroddiad-blynyddol-gan-gynghorydd/>

1.2 Siarter datblygu a chefnogi Aelodau

Yn ogystal, adroddwyd i'r cyfarfod diwethaf ar y bwriad i baratoi ail asesiad ar gyfer anghenion Siarter Datblygu a chefnogi Aelodau, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.

Yn 2014 dyfarnwyd y Siarter hon i'r Cyngor a'i fwriad ydi darparu fframwaith cyffredinol ar gyfer cynllunio lleol, hunan asesiad, gweithredu ac adolygu ynghyd â rhannu arfer da. Fe ddyfarnwyd y Siarter am gyfnod o 3 blynedd a'r bwriad gwreiddiol oedd ail gyflwyno cais erbyn Ebrill 2018. Fodd bynnag adolygwyd yr amserlen hon er mwyn caniatáu i Aelodau baratoi adroddiadau blynyddol a hefyd adolygiadau datblygu personol. Adroddwyd ar gynnydd mewn perthynas a'r ddau faes hwn i Arweinyddion Grwpiau. (Mae adroddiad ar wahân i'r cyfarfod hwn yn delio gyda'r rhaglen hyfforddiant Aelodau ar gyfer 2018/19. Bwriedir yn awr gyflwyno cais am y Siarter yn ystod chwarter 3, 2018/19

1.3 Gwiriad GDG

Mae'n ofynnol dan bolisi Datgelu a Gwahardd y Cyngor bod gwiriad uwch yn cael ei wneud ar gyfer Aelodau gan gynnwys Aelodau cyfetholedig sydd ar wahanol bwyllgorau a phanelau perthnasol. Gweithredwyd ar hyn gyda chymorth y Pennaeth Dysgu a bydd hyn yn cael ei adolygu yn gyson yn y dyfodol.

1.4 Gwybodaeth Aelodau ar wefan y Cyngor

Darparwyd gwybodaeth i Aelodau mewn sesiwn briffio ar hyn a'r defnydd o system reoli gwybodaeth pwyllgorau Mod.Gov i gynnwys rhagor o fanylion ar dudalennau Cynghorwyr ar bresenoldeb mewn pwyllgorau a hefyd hyfforddiant ayyb.

Mae Aelodau wedi derbyn cefnogaeth 1-1 ar y drefn o gynnwys manylion hyfforddiant ar gyfer 2018/19 a bydd staff Gwasanaethau Democratiaidd yn parhau i ddarparu cefnogaeth i Aelodau. Bellach mae gwybodaeth ar wefan y Cyngor ar bresenoldeb mewn pwyllgorau a hefyd hyfforddiant.

Yn ddiweddar fe gyhoeddwyd canllawiau gan CLLIC ar y defnydd o gyfryngau cymdeithasol gan Gynghorwyr. Mae Cadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi cylchredeg y wybodaeth i'r holl Aelodau ac mae'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol yn ddull effeithiol i Gynghorwyr rannu gwybodaeth gyda etholwyr. Mae cyfle i Aelodau gynnwys manylion Facebook a Twitter ar y wefan.

1.5 Cyrff Allanol

Mae Aelodau yn cynrychioli'r Cyngor ar wahanol bartneriaethau strategol a rhai cyrff sy'n fwy lleol, ac mae'r Cyngor yn adolygu y rhestr yn flynyddol. Yn ei gyfarfod ar yr 19^{fed} o Fehefin, mabwysiadwyd fframwaith monitro partneriaethau ar sail rhaglen dreigl gan y Pwyllgor Craffu Partneriaethau ac Adfywio. Mae'r adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hefyd yn cyfeirio at atebolrwydd Aelodau. Yn y dyfodol bydd rhaglen waith y Pwyllgor yn cael ei llywio o gwmpas rhai partneriaethau allweddol a chyfle i'r Pwyllgor holi Aelodau sy'n eistedd ar y partneriaethau hyn. Gellir gweld yr adroddiad drwy ddilyn y linc isod:

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=481&MIId=3328&Ver=4&LLL=1> - Eitem 6

O ran cyrff allanol 'lleol' mae cyfle i Aelodau ddarparu gwybodaeth mewn adroddiadau blynyddol er mwyn egluro i'r cyhoedd yr hyn a wneir a rolau. Rwy'n bwriadu adolygu fformat y wybodaeth mewn adroddiadau blynyddol yn y dyfodol er mwyn i Aelodau grynhoi eu gwaith ar gyrrff allanol yn hytrach na manylu ar nifer y cyfarfodydd a fynychwyd.

2.0 Argymhelliad:

Nodi gwybodaeth yn yr adroddiad.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
23 Awst, 2018